

Cristina
Rizea

Daniela
Stoicescu

Ioana
Stoicescu

Arte vizuale și abilități practice

Clasa a II-a

Semestrul

I

Manual realizat în conformitate cu programa școlară
pentru disciplina *Arte vizuale și abilități practice*,
clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a,
aprobată prin OMEN nr. 3418/19.03.2013

Asociația
Telefonul Copilului
116 111
TELEFONUL COPILULUI

www.telefonulcopilului.ro

LITERA

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației și Cercetării Științifice.

Manualul școlar a fost aprobat prin Ordinul ministrului Educației și Cercetării Științifice nr. 5042/25.08.2015 și este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin OMEN nr. 3418/19.03.2013.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2015–2016.

Inspectoratul școlar

Școala/Colegiul/Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

*Arte vizuale și abilități practice. Manual pentru clasa a II-a.
Semestrul I*

Cristina Rizea, Daniela Stoicescu, Ioana Stoicescu
Referent științific: prof. dr. Adriana Brăileanu

Copyright © 2015 Grup Media Litera
Toate drepturile rezervate

Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 548 372
e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactori: Gabriela Niță, Mihaela Spurcaci
Corector: Georgiana Enache
Ilustrații: Dreamstime, Wikimedia Commons
Copertă: Vlad Panfilov
Tehnoredactare și prepress: Ioana Stoicescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RIZEA, CRISTINA

Arte vizuale și abilități practice: clasa a II-a/Cristina Rizea,
Daniela Stoicescu, Ioana Stoicescu. - București: Litera, 2015.
2 vol.

ISBN 978-606-33-0115-5

Semestrul 1. - 2015. - ISBN 978-606-33-0113-1

I. Stoicescu, Daniela

II. Stoicescu, Ioana

372.874

371.381

Bun găsit!

Știi Jocul culorilor, al liniilor și al punctelor?

E minunat! Și se poate juca peste tot: acasă, pe drum, la școală... Când cineva spune o culoare, un anumit fel de linie sau de punct, tu trebuie să-i arăți un obiect în care se găsește acea culoare, linie sau punct, și asta rapid, cât numără până la cinci. Altfel pierzi jocul.

Hai să facem câteva încercări! Privește caleidoscopul de pe această pagină și pune rapid degetul pe acea parte a lui în care vei descoperi cerința dată de noi. Ești gata?

- Galben!
-
- Linie curbă!
-
- Punct alb, foarte mic!
- ...

Te-ai descurcat? Cum ți se pare jocul? Acum, când nu ne mai grăbim, mai privește o dată fragmentele de imagini. Există oare mai multe răspunsuri la aceeași cerință?

Ei bine, în paginile acestui manual, noi, autoarele, îți propunem ceea ce tocmai ai încercat: să te joci cu linii, puncte, forme, culori, materiale și instrumente etc. Te vom însoți cu emoție și cu nerăbdarea de a vedea cât de multe soluții găsești la provocările noastre.

Succes!

Cristina, Ioana și Daniela

Să facem cunoștință!

Bună! Eu sunt Alida (micuța înaripată). M-am născut în anul 2015, într-o zi frumoasă de vară. Fetița care m-a creat se numește Isabela și este foarte pricepută. Are o cutie magică, cu multe instrumente și materiale. Meșterește tot timpul.

Vorbește-mi despre tine.
Sunt nerăbdătoare să te cunosc.
Cine ești și ce-ți place să faci?

Salut! Numele meu este Mareo (deosebit, neobișnuit).
M-am născut, ca și Alida, în 2015. Călin și-a imaginat că exist și că
mă va întâlni cândva în călătoria lui prin univers. Își dorește să vadă
stelele de aproape și îi place să se joace cu puncte, linii și culori.

Și mie mi-ar plăcea să aflu câte ceva despre tine.
Tu ce desenezi de obicei?

În acest manual vei învăța să ai curaj să folosești punctul, linia și culoarea, să observi natura, să te joci cu forme, să construiești în fel și chip. Și poate, cine știe, vei crea personaje asemenea mie sau asemenea Alidei (pentru că ne dorim prieteni care să ne semene).

Mai jos găsești simbolurile și casetele care te vor ajuta să înveți.

Mult succes!

Simboluri și casete

Activități de pictură și desen

Activități pentru abilități practice

Aplicații (pune-ți mintea la contribuție!)

Explicații
(îndrumări pentru învățare)

Materiale necesare

Activitate ECO
(vei refolosi materiale)

Evaluare/ autoevaluare
(verifici ce ai învățat)

Informații pentru profesori

Competențe generale și specifice, conform programei școlare pentru disciplina *Arte vizuale și abilități practice*, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin OMEN nr. 3418/19.03.2013:

1. Explorarea de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare

- 1.1. Sesizarea diferenței dintre informația practică transmisă prin limbaj vizual și mesajul artistic
- 1.2. Identificarea semnificației liniei, punctului, culorii și formei în opere de artă
- 1.3. Manifestarea curiozității față de explorarea de mesaje artistice simple, exprimate vizual

2. Realizarea de creații funcționale și/ sau estetice folosind materiale și tehnici elementare diverse

- 2.1. Explorarea unor caracteristici/ proprietăți ale materialelor în diverse contexte
- 2.2. Exprimarea ideilor și trăirilor personale prin utilizarea liniei, punctului, culorii și formei
- 2.3. Realizarea de produse utile și/ sau estetice combinând materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile
- 2.4. Transformarea unui material prin tehnici variate
- 2.5. Explorarea de utilizări în contexte utile și sau estetice a obiectelor/ lucrărilor realizate prin efort propriu
- 2.6. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică

1. Cuvinte și numere dragi

Subiecte aplicative:
Materiale și instrumente
Oamenii comunică
Litere și cifre

Îți vei aminti:

- despre materiale și instrumente pe care le-ai folosit în clasa I, atunci când ai desenat, pictat sau creat anumite lucruri;
- reguli pe care le-ai respectat atunci când ai lucrat cu foarfeca, cu acul, cu lipiciul și cu acuarelele/ tempera.

Vei descoperi:

- că oamenii comunică între ei în multe feluri;
- că există cuvinte și numere importante pentru fiecare dintre noi;
- că putem folosi linia, punctul și petele de culoare pentru a decora.

1. Cuvinte și numere dragi

Materiale și instrumente cu ajutorul cărora poți crea obiecte

Mai jos poți vedea ce are Isabela în cutia pentru arte.

Tu ce materiale și instrumente folosești atunci când
vrei să realizezi lucruri utile și frumoase?

foarfecă, lipici, creioane colorate, capsator,
perforator, riglă, bandă adezivă, carton colorat,
carton ondulat, materiale din gospodărie
(ziare, reviste, ambalaje etc.), materiale textile,
materiale din natură (scoici, pietre, frunze) etc.

Îți amintești regulile de folosire
a foarfecii?

Atunci când tai sau decupezi, vei
folosi ambele mâini: cu una ții hârtia
și o miști pentru a o transforma în
forma pe care ți-o dorești, iar cu
cealaltă deschizi și închizi foarfeca.
Așadar, nu foarfeca se mișcă, ci hârtia.

Cu orice materiale și
instrumente vei lucra, este bine
să fii foarte atent, astfel încât:

- să nu-ți faci rău (să te tai,
să te înțepi, să te murdărești etc.);
- să nu le faci rău colegilor;
- să nu strici lucrurile din jurul
tău.

Materiale și instrumente cu ajutorul cărora poți desena, picta sau modela

Călin folosește instrumentele și materialele prezentate în imaginile de mai jos. Tu ce folosești atunci când desenezi, pictezi sau modelezi?

creioane, creioane colorate, creioane cerate, acuarele, tempera, guașe, pensule, paletă de culori, pahar, șorț sau halat, gumă de șters etc.

Atunci când scrii sau pictezi, vei avea grijă la poziția corpului: spatele va fi drept, înclinat puțin către față, în așa fel încât să-ți poți privi desenele, iar picioarele se vor sprijini pe toată talpa.

Este bine să îți protejezi hainele cu un halat sau cu un șorț.

După ce ai terminat lucrarea, curăță bine pensulele și suporturile pe care ai amestecat culorile și așază-le la locul lor.

Pensulele nu se păstrează în paharul cu apă!

1. Cuvinte și numere dragi

Oamenii comunică

În fiecare zi, oamenii comunică între ei: fac schimb de informații sau spun ce gândesc și ce simt. Intră în contact unii cu ceilalți și stabilesc relații, legături.

Unii preferă să vorbească (fig. **A**), alții să deseneze sau să scrie (fig. **B** și **C**).

Cu toții ne folosim și corpul atunci când comunicăm (zâmbim, ne încruntăm, ne mișcăm brațele și picioarele etc.). Sunt însă și persoane care se bazează foarte mult pe corpul lor, pentru că nu pot vorbi și auzi (fig. **D**).

Spune cum îți este mai ușor să-ți comunicai ideile și să-ți exprimi sentimentele:

- vorbind cu ceilalți (adică oral);
- în scris, folosind cuvinte;
- în scris, folosind numere, scheme etc.;
- prin desen sau pictură;
- prin construcții, modelaj;
- prin muzică;
- prin mișcări ale corpului;
- combinând variantele de mai sus.

Oamenii comunică

Privește cu atenție imaginile de mai jos. În toate ni se comunică un mesaj. Spune care este acest mesaj în fiecare caz, cine crezi că l-a transmis și cu ce scop. Spune cel puțin o asemănare și o deosebire care există între semnalul vizual (semnul de circulație), fotografie și pictură.

Semn de circulație: curbă la stânga

Fotografie: Drumul de aramă

*Pictură: Drumul către Giverny, iarna
de Claude Monet*

Dă exemple de alte mesaje pe care le întâlnești în jurul tău, pornind, de exemplu, de la culoarea roșu. Unde este folosită și cu ce scop? Ce înseamnă pentru tine această culoare?

1. Cuvinte și numere dragi

Litere și cifre

Pentru a putea să comunicăm în scris, în clasa I ai învățat literele alfabetului. a, A, ă, â, b, B, c, C, d, D, e, E, f, F, g, G, h, H, i, l, î, Î, j, J, k, K, l, L, m, M, n, N, o, O, p, P, q, Q, r, R, s, S, ș, Ș, t, Ț, Ț, u, U, v, V, x, X, y, Y, z, Z.

Privește cu atenție modul în care au fost scrise literele în variantele de mai jos și spune ce diferențe observi.

Varianta 1.

a, A, ă, â, b, B, c, C, d, D, e, E, f, F, g, G, h, H, i, l, î, Î, j, J, k, K, l, L, m, M, n, N, o, O, p, P, q, Q, r, R, s, S, ș, Ș, t, Ț, Ț, u, U, v, V, x, X, y, Y, z, Z.

Varianta 2.

Materiale necesare
pentru varianta 2

creioane colorate, pixuri colorate,
creioane cerate, carioca, acuarele, tempera,
tușuri, pensule, peniță etc.

Varianta 3.

Materiale necesare
pentru varianta 3

ziare, reviste, hârtie sau carton
colorat, creion, foarfecă, lipici

1. Scrie cuvinte care îți sunt foarte dragi: numele tău, al fraților, al surorilor, al părinților, al bunicii, al străzii pe care locuiești etc. Poți să folosești linii, puncte și pete de culoare pentru a decora literele sau poți să trasezi conturul lor pe ziar cu creionul, să le decupezi și să le lipești pe un suport. Care variantă îți place mai mult și de ce?

2. Încearcă același lucru cu îndemnuri scurte care îți plac. De jur împrejurul lor te poți juca cu forme care au legătură cu mesajul transmis.

Litere și cifre

În comunicare avem nevoie și de numere. În clasa I, în afară de litere, ai mai învățat și cifre. 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Cu ajutorul lor poți compune foarte multe numere.

Privește cu atenție modul în care au fost scrise cifrele în variantele de mai jos și spune ce diferențe observi. Când s-ar putea folosi fiecare variantă?

Varianta 1.

0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Varianta 2.

Materiale necesare
pentru varianta 2

creioane colorate, pixuri colorate,
creioane cerate, carioca, acuarele,
tempera, tușuri, pensule, peniță etc.

Varianta 3.

Materiale necesare
pentru varianta 3

ziare, reviste, hârtie sau carton
colorat, creion, foarfecă, lipici

Varianta 4.

Materiale necesare
pentru varianta 4

un creion cu gumă,
acuarele, tempera

Scrive numere care îți sunt foarte dragi: data nașterii tale, a fraților, a surorilor, a părinților, a bunicii, vârsta pe care o ai, clasa în care ești, numărul străzii pe care locuiești etc. Poți să folosești linii, puncte și pete de culoare pentru a decora cifrele sau poți să trasezi conturul lor pe ziar, cu creionul, să decupezi și să le lipești pe un suport.

Evaluare

Gândește-te la lucrurile pe care le-ai învățat până acum. Completează pe o coală albă sau în jurnalul tău de învățare răspunsurile la întrebările de mai jos.

1. În timpul orelor de Arte vizuale și abilități practice din unitatea *Cuvinte și numere dragi*:

• mi s-a părut greu

.....

• mi s-a părut ușor

.....

• mi s-a părut plictisitor

.....

• mi s-a părut interesant

.....

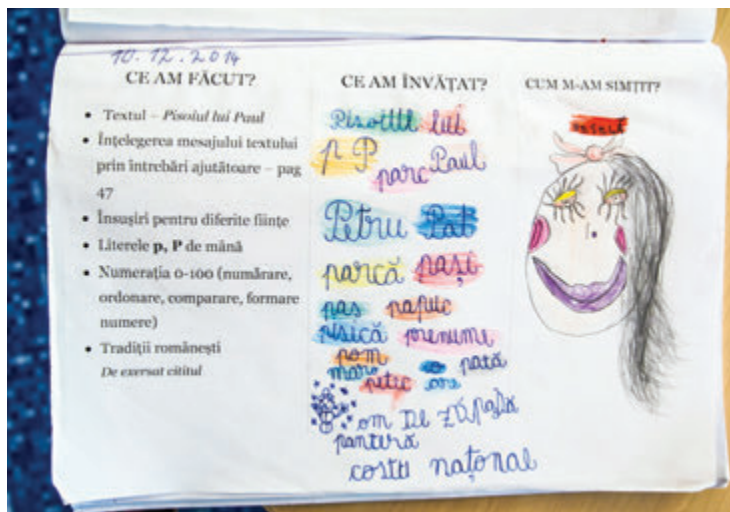
2. Lucrul cel mai valoros pe care l-am învățat până acum este:

.....

Un jurnal de învățare este un caiet de orice formă sau dimensiune, în care îți notezi: ce ai făcut, ce ai învățat și cum te-ai simțit în timpul activităților din ziua respectivă.

În jurnal poți alege să scrii sau să desenezi. Pentru că acum știi să decorezi literele și cifrele, încearcă să-ți scrii numele altfel pe acest jurnal. Poți să te joci și cu cifrele când pui fiecare dată pe caiet.

2. Acasă

Subiecte aplicative:
Familia mea
Casa mea
Locul unde mă joc

Îți vei aminti:

- cum să folosești linia pentru a desena ce înseamnă pentru tine **Acasă**;
- cum să construiești căsuțe din cutii vechi de carton;
- cum să modelezi materiale diferite.

2. Acasă

Familia mea

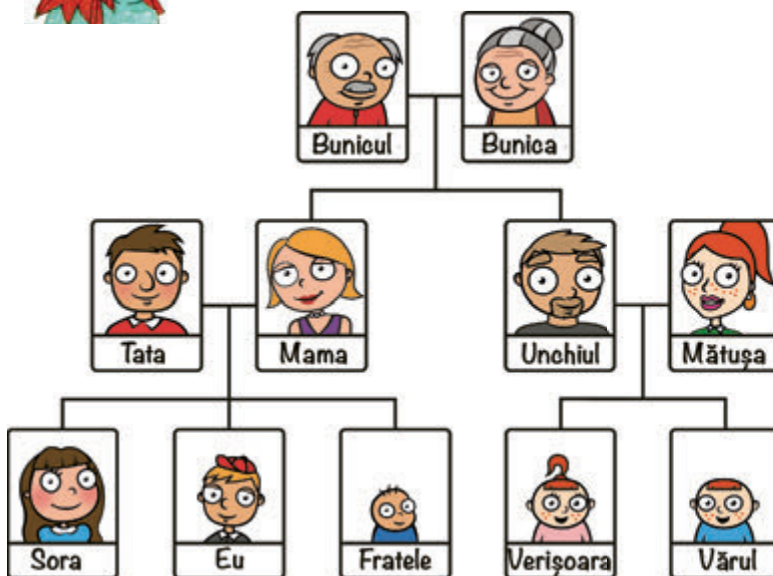
Atunci când spui **Acasă**, la ce te gândești?

Pentru mulți dintre noi, **Acasă** poate să însemne:

- locul unde este familia noastră;
- casa, strada, satul sau orașul unde ne-am născut;
- locul unde am copilărit și unde ne-am făcut prieteni;
- locul unde am mers pentru prima dată la școală etc.

Arată ce înseamnă pentru tine **Acasă**, folosind desenul sau pictura. Dacă vei alege să povestești despre familia ta, poți folosi mai multe variante. Observă exemplele **A**, **B** și **C** și spune ce observi în fiecare caz.

A

C

B

Familia mea

Când desenăm, de cele mai multe ori începem prin a face contururi. În artă, linia pe care creionul o lasă pe hârtie este apreciată dacă are grosimi diferite pe parcursul ei (fig. A).

Așadar, atunci când desenezi, nu face conturul dintr-odată, printr-o linie continuă, forțată, unică. Folosește mai multe linii scurte, subțiri, unele lângă altele sau chiar suprapuse, pe care să le întărești atunci când ești sigur că ai obținut conturul pe care îl dorești.

Atenție la felul în care ții creionul. Pentru ca mâna să nu obosească, creionul se ține cu trei degete, mai departe de vârf. Poți verifica dacă ții corect privindu-ți degetul arătător, care nu ar trebui să fie îndoit.

1. Joacă-te cu linii de grosimi diferite. Poți folosi doar creionul sau creioane colorate, cerate etc.
2. Desenează portretul membrilor familiei tale. Lasă mâna să se miște din aproape în aproape, cu linii scurte, care se suprapun și se înlănțuiesc ca într-o horă. Scrie și câteva lucruri pe care dorești să le spui colegilor:
 - numele (părinților, bunicilor, fraților, surorilor etc.);
 - culoarea preferată, animalul preferat, anotimpul preferat etc. (fig. B).
3. Poți să le faci câte o ramă desenelor și să le lipești în jurnalul de învățare.

2. Acasă

Casa mea

Ai citit *Povestea celor trei porceluși*?

Nif-Nif, Nuf-Nuf și Naf-Naf și-au construit câte o casă. Privește cu atenție imaginile de mai jos și spune ce observi la casa fiecăruia dintre ei.

Observă liniile din fiecare desen. Spune unde au fost folosite liniile orizontale, verticale, oblice. Există linii groase și subțiri?

A. Casă din paie

B. Casă din lemn

C. Casă din cărămidă

1. Tu ce poți spune despre casa ta? Știi adresa la care locuiești? Este important să știi numele străzii pe care se află casa ta, numărul ei, numele satului/ comunei/ orașului?
2. Casa în care locuiești acum înseamnă pentru tine **Acasă**? Explică răspunsul.
3. Desenează casa ta. Poți folosi creioane colorate sau acuarele. Lipește desenul în jurnalul de învățare.

Casa mea

Poți să te joci de-a arhitectul și să construiești case folosind cutii vechi de carton și resturi de hârtie colorată. Roagă un adult să te ajute la decuparea ferestrelor și a ușilor.

Poți alege să scoți cu totul bucățile decupate și să pui altceva în locul lor, de exemplu folie de plastic de la un dosar, ca să imite transparența geamului (fig. **A**) sau poți decupa doar anumite laturi ale dreptunghiurilor. Părțile nedecupate se îndoaie către exterior și pot sugera uși și ferestre deschise (fig. **B**). Cu resturile de hârtie colorată sau cu acuarele finisează aspectul exterior al casei (fig. **C**).

Realizează o machetă cu toate casele construite în clasa voastră. O poți completa cu alte elemente: drumuri, copaci, școală, magazine etc.

Machetă realizată de elevii școlii Alethea, București

2. Acasă

Locul unde mă joc

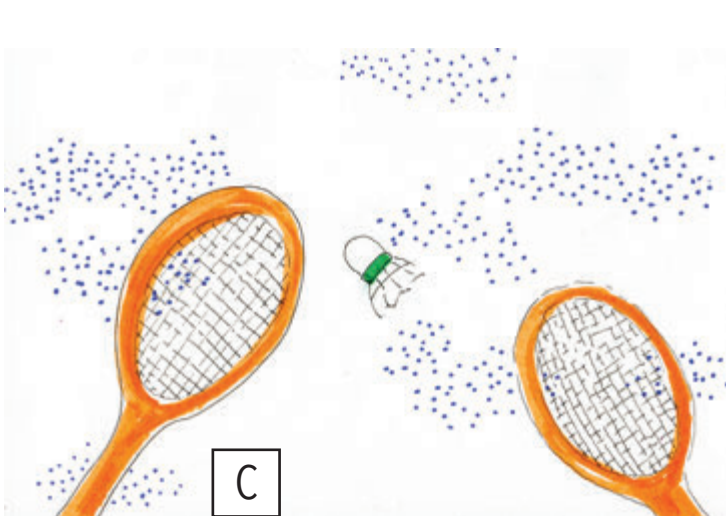
Prietenii și timpul pe care îl petrecem cu aceștia reprezintă o parte importantă din ceea ce înseamnă **Acasă** (fig. A).

Vorbește colegilor despre **prietenii tăi**. Spune ce jocuri vă jucați împreună. Poate fi vorba și despre jocul cu prietenele noastre, animalele (fig. B).

Înainte de a desena, fă-ți un plan, în minte sau pe un carnețel de schițe. Gândește-te la elementele principale care ar trebui să se vadă în desenul tău (cum ar fi rachetele de badminton și fluturașul din fig. C). Așază aceste elemente armonios, folosind întreg spațiul de desen.

Abia apoi completează cu alte elemente care nu sunt atât de importante (în cazul exemplului din fig. C ar fi punctele, care ar putea sugera efortul făcut în timpul jocului).

Desenează sau pictează, la alegere:

- jocul pe care preferi să îl joci singur;
- jocul/ jocurile pe care le joci cu prietenii.

Locul unde mă joc

Pentru că vorbim despre joc și despre timp petrecut **Acasă**, nu putem să nu ne gândim și la modelaj. Ți place să modelezi? Atunci când faci acest lucru, preferi să lucrezi singur sau cu prietenii?

Amintește-ți despre materialele pe care le poți modela, observând cu atenție imaginile de pe această pagină. Spune ce material recunoști în fiecare caz.

Amintește-ți și despre felul în care se modelează:

1. se frământă materialul pentru a lucra mai ușor cu el;
2. se rup bucățele mai mici;
3. în funcție de ceea ce dorim să creăm, întindem bucățile sau le rulăm, le răsucim, le presăm, le împletim etc.;
4. combinăm prin presare formele modelate pentru a obține produsul final.

Joacă-te cu plastilină! Creează lucruri care îți plac.

Evaluare

Privește din nou tot ceea ce ai realizat până acum și completează în jurnalul de învățare o fișă asemănătoare cu cea de mai jos: **Două stele și o dorință.**

Două stele și o dorință

Scrie, în dreptul celor două stele, două lucruri care ți-au plăcut la lucrările tale și, mai jos, ce ai vrea să îmbunătățești.

3. Curcubeu

Subiecte aplicative:
Povești despre curcubeu
Cu umbrela prin ploaie
Curcubeul nostru

Îți vei aminti sau vei descoperi:

- povești despre curcubeu;
- cum să desenezi folosind puncte;
- cum să țeși cu fâșii de hârtie;
- cum să croiești și să coși sau să lipești;
- cum să realizezi o lucrare împreună cu colegii.

Competențe:
1.1; 1.2; 2.2;
2.3; 2.4

3. Curcubeu

Povești despre curcubeu

Ce știi despre curcubeu?

Am realizat mai jos un curcubeu din fragmente de povești despre curcubeu. Îți propunem să le citești pentru a afla lucruri noi.

Povestea 1: Povestea peștișorului-curbueu, de Marcus Pfister

În marele ocean trăia odată un pește frumos și foarte mândru. Solzii lui aveau toate culorile curcubeului: roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo, violet. I se spunea peștele-curbueu și toți peștii din ocean își doreau măcar unul dintre solzii lui. Doar că peștele-curbueu nu era deloc darnic. De aceea era singur...

Povestea 2: Călătorie prin curcubeu, de Andreea Demirgian

Ghici, ghici, haide, ghicește

Orașul acesta cum se numește?

Dacă, de exemplu, aici vei găsi

Doar dovleci, morcovi și tărtăcuțe aurii?

Povestea 3: Mozart și Curcubeul muzical, de Cristina Andone

Acum ceva vreme trăia un rege foarte serios, pe nume Dorian Dominic al Doilea, zis și Do. Nu râdea niciodată, se îmbrăca numai în alb-negru, castelul său era plin de piatră înnegrită de vreme, până și apa pe care o bea avea culoarea cerului întunecat. Asta până într-o zi, când o ploaie ușoară începu să se scuture dintr-un nor. În curând, apărură soarele și, dintr-o parte în alta a Regatului Alb și Negru, se înălță un Curcubeu muzical: roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo și violet. Pentru fiecare notă muzicală, o culoare...

Povestea 4: Aripi de curcubeu, de John Patience

Se zice din bătrâni că fapta bună își află întotdeauna răsplata. Și asta se întâmplă nu numai în lumea noastră, a oamenilor, ci și în cea a zânelor și a spiriduşilor din Pădurea Fermecată.

Mica zână din povestea noastră a ajutat un păianjen cu plasa găurită de ploaie, o familie de șoricei-de-câmp rămasă fără adăpost, un inorog posomorât și un spiriduş căruia i se rupseseră coardele de la scripcă.

Oare ce răsplată a primit și de la cine?

Povestea 5: Elmer, elefantul-curbueu, David McKee

Într-o turmă de elefanți mici și mari, tineri și bătrâni, înalți și scunzi, dar toți gri, Elemer nu-și găsește locul. Pentru că era ROGVAIV (pielea lui avea toate culorile curcubeului).

Povestea 6: Povestea curcubeului, de Mircea Micu

Într-o dimineață, șapte stele multicolore au alunecat de pe boltă și au căzut pe Pământ.

Au încercat să se înalțe din nou pe cer, dar zadarnic. Simțindu-se într-un loc străin și îndepărtat, au început să plângă. Lacrimile stelei albastre au colorat mările și văzduhul, iarba și pădurea au luat culoarea din lacrima stelei verzi. Lumea devenea tot mai frumoasă pe Pământ, dar stelele nu-și încetau plânsul.

Povestea 7: Povestea curcubeului, de Jeanette Larson

Cu mult timp în urmă, la începutul timpurilor, culorile lumii s-au certat. Fiecare dintre ele susținea că era cea mai bună, cea mai frumoasă, cea mai importantă, cea mai folositoare, cea mai iubită.

Tu ce crezi?

Povești despre curcubeu

Care dintre fragmentele de poveste de la pagina 24 ți-a atras atenția? De ce?

Dacă ai citit cu atenție fragmentul din povestea 3, ai aflat că, pentru a vedea curcubeul, e nevoie de stropi de ploaie și de soare. Stropii de ploaie desfac lumina albă a soarelui în șapte culori: roșu-R, oranj-O, galben-G, verde-V, albastru-A, indigo-I și violet-V, adică **ROGVAIV**.

Privește cu atenție fotografia (fig. A) și pictura (fig. B). Observă și spune unde sunt culorile roșu și violet din curcubeu față de pământ.

1. Creează-ți propria poveste despre curcubeu. Încearcă mai întâi să o scrii în jurnalul de învățare, folosind o rețetă simplă, în cinci pași:
 - A fost odată ca niciodată...
 - De fiecare dată...
 - Până într-o zi când...
 - Datorită acelu lucru...
 - Și de-atunci înainte...
2. Desenează un fragment din povestea creată de tine. Poți folosi creioane colorate sau acuarele/ tempera.

3. Curcubeu

Povești despre curcubeu

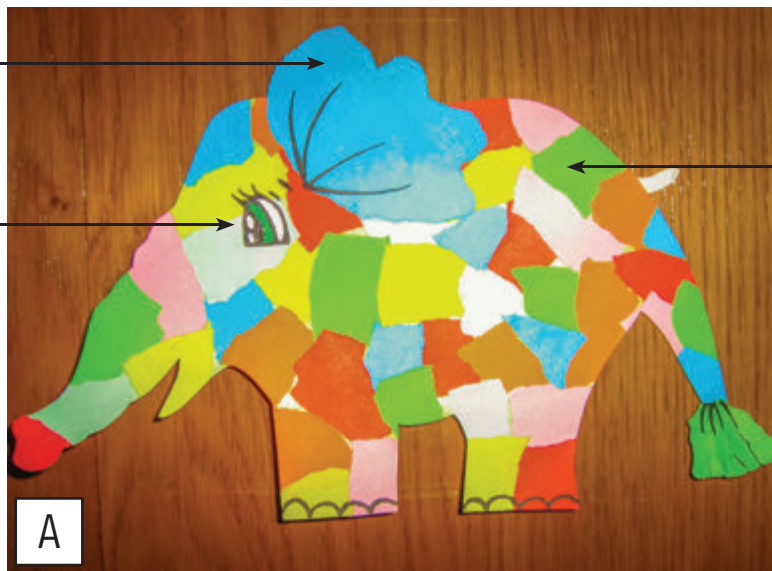
Privește cu atenție personajele de mai jos. Cine ar putea fi și ce legătură au cu poveștile despre curcubeu? Ce materiale și ce tehnici au fost folosite în fiecare caz?

Decupare după contur și lipire

Desen cu carioca

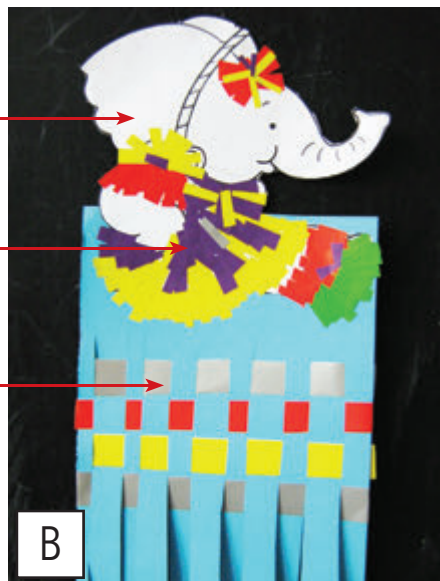
Rupere și lipire

Decupare după contur

Tăiere și lipire

Țesere cu benzi de hârtie

Îți amintești?

Pentru a țese cu benzi de hârtie, ai nevoie de o bucată de hârtie sau de carton colorat și de benzi.

Taie cartonul în fâșii, plecând de la unul dintre capete, până aproape de celălalt.

Vei introduce benzile o dată pe deasupra și o dată pe dedesubtul fâșiilor cartonului pe care se țese.

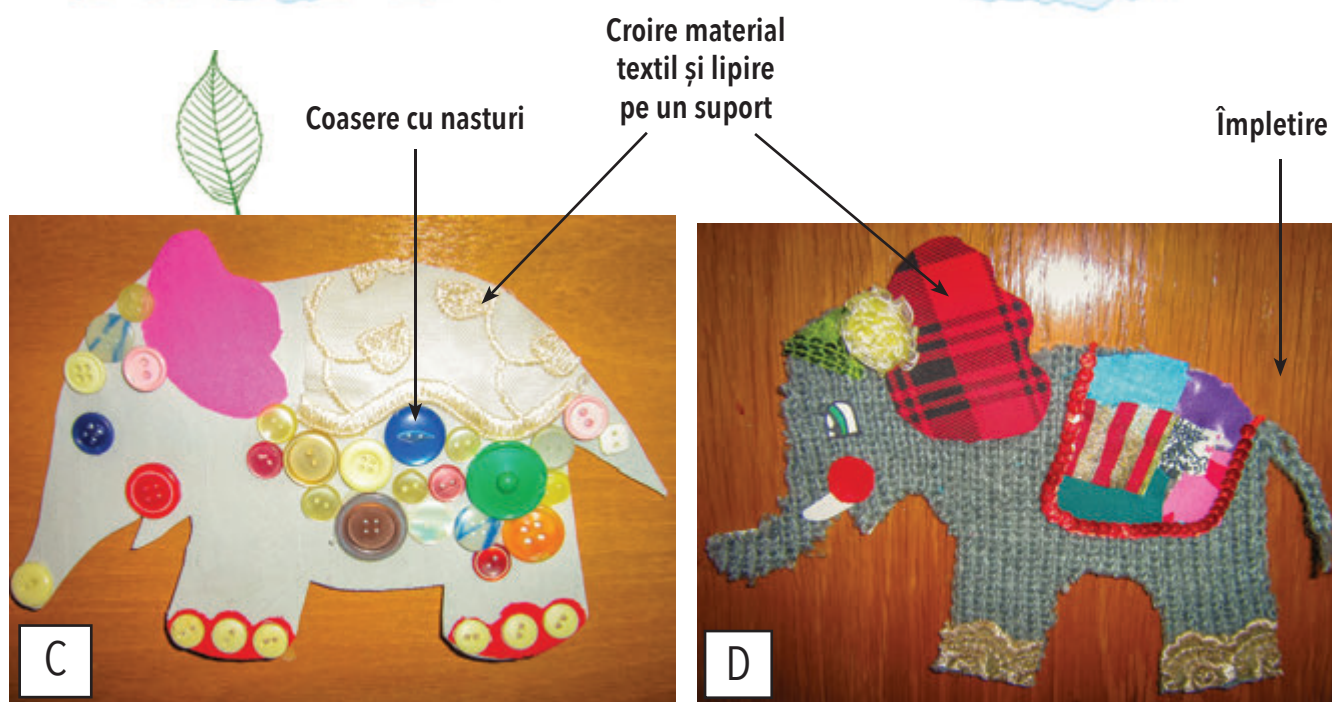
Folosește covorașul obținut ca suport de lipit pentru personajele poveștilor create de tine.

Îți amintești?

Dacă dorești să coși nasturi pentru a decora un obiect, ai nevoie de ac și de ață (fig. C).

1. Așadar, pregătește un fir de ață subțire, de culoare potrivită. Evită să pui un fir prea lung, pentru că se va încurca.
2. Trece ața prin urechile acului, până la jumătatea firului.
3. Înnoadă firul pus în două.
4. Fixează nasturele în poziția în care vrei să-l coși.
5. Introdu acul dinspre spatele materialului spre față printr-unul dintre orificiile nasturelui.
6. Întoarce acul pe spatele materialului prin celălalt orificiu.
7. Continuă operația de cel puțin trei, patru ori, până când simți că nasturele este bine fixat pe material.
8. Încheie cusătura pe spate cu un nod făcut prin trecerea acului prin bucla aței.

Dacă ai un lipici universal, poți alege și varianta de lipire a nasturilor pe material.

1. Creează un personaj care are legătură cu poveștile despre curcubeu. Poți să-l desenezi în jurnalul tău de învățare sau pe o coală din blocul de desen.
2. Realizează un tablou, combinând la alegere materiale și tehnici pe care le-ai învățat în clasa I: rupere și lipire, decupare după contur și lipire, tăiere și lipire, coasere de nasturi, croire de material textil, țesere cu benzi de hârtie, împletire etc.

3. Curcubeu

Cu umbrela prin ploaie

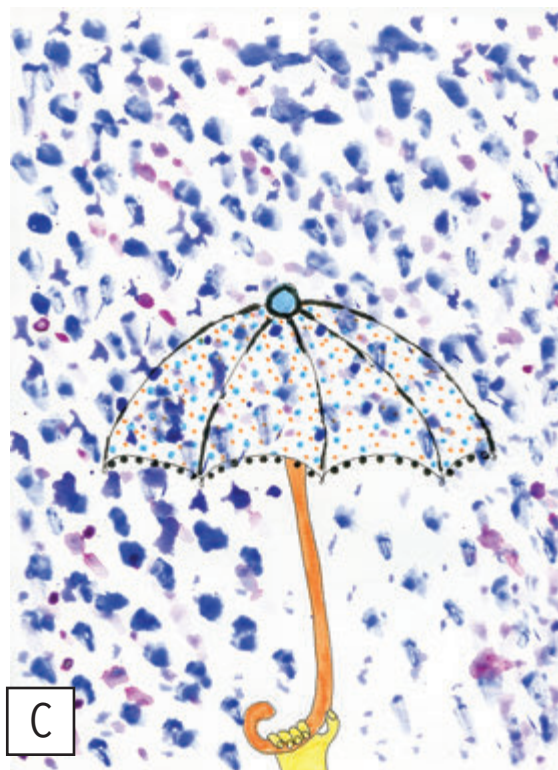
Curcubeu – ploaie – umbrele...
Cu ce ai putea continua șirul de mai sus?
Aproape în orice desen sau pictură pe care o facem,
pe lângă linii și culori, folosim și puncte.

Îți amintești?

Punctele se pot realiza cu vârful creionului, al creionanelor colorate (fig. **A**), al pensulei, prin tamponare cu bucăți mici de hârtie (șervețel mototolit – fig. **B**), cu guma de la creion, cu vârf de crengi uscate, cu pietre ascuțite etc.

1. Joacă-te cu puncte, ținând seama de sfaturile de mai sus.
2. Desenează umbrele prin ploaie. Folosește punctul, linia și pata de culoare (fig. **C**).

Curcubeul nostru

Privește cu atenție curcubeul din imaginea de mai jos. Fiecare bucățiță de hârtie a fost ruptă dintr-un rest de coală colorată mai mare și lipită cu grijă, una lângă alta.

Dacă ai face și tu acest lucru, pe o coală de dimensiunea colii din blocul de desen, cât timp ți-ar trebui?

Dar dacă ai face același lucru, de data asta lucrând în grup, alături de doi, trei colegi, în cât timp ați termina lucrarea?

Lucrează împreună cu colegii. Realizați un curcubeu pentru clasa voastră. Puteți combina materialele pe care le aveți la dispoziție și tehnicile învățate până acum.

Există multe avantaje ale muncii în echipă, mai ales atunci când ne propunem proiecte de care ne bucurăm împreună:

- ne cunoaștem mai bine;
- comunicăm mai mult;
- scurtăm timpul de lucru;
- aflăm soluții variate;
- ne simțim bine;
- nu ne plictisim;
- învățăm să avem răbdare;
- învățăm să-i respectăm pe cei din jur.

Evaluare

Ai expus în clasa ta produsele realizate? Privește-le și apreciază-ți munca discutând cu ceilalți colegi. Te poți ajuta de ideile de mai jos.

1. Ai respectat de fiecare dată subiectul?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

2. Ai reușit să comunici ceva prin ceea ce ai creat?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

3. Lucrările tale sunt terminate?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

4. Ai lucrat îngrijit?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

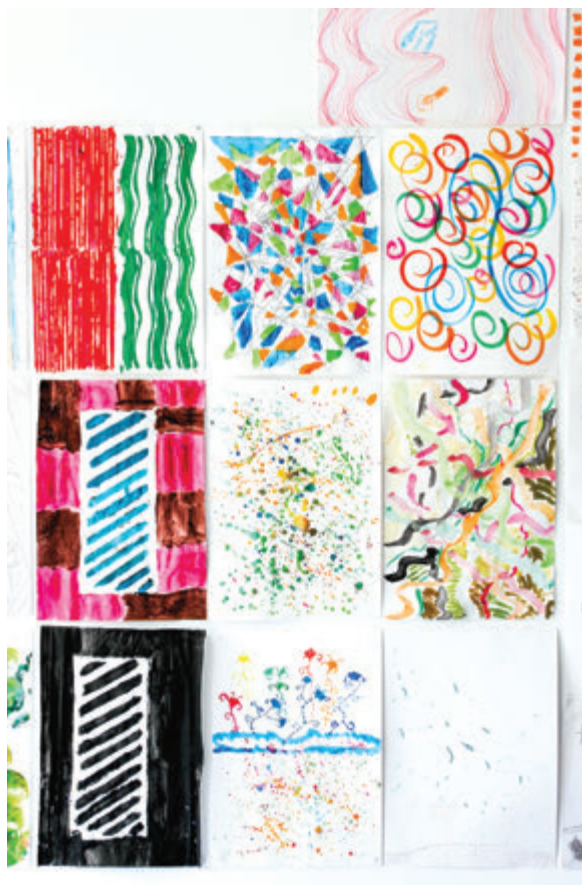
5. Ai fost original?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

6. Spune cum te-ai simțit atunci când ai lucrat singur și cum te-ai simțit atunci când ai lucrat împreună cu colegii.

Lucrări realizate de elevii școlii Aletheea, București

4. Iarna pe uliță

Subiecte aplicative:

Ninge

Omul de zăpadă

Obiceiuri de iarnă

Îți vei aminti sau vei descoperi:

- povești despre omul de zăpadă;
- informații despre obiceiuri de iarnă.

Vei învăța:

- să desenezi fulgi de zăpadă;
- să realizezi colaje cu oameni de zăpadă;
- să confecționezi podoabe pentru pomul de iarnă.

Competențe:
1.2; 1.3; 2.2;
2.3; 2.5; 2.6

4. Iarna pe uliță

Ninge

Iarna este considerată unul dintre cele mai interesante anotimpuri. Mulți artiști au încercat să-i surprindă frumusețea în picturi, în povești, în poezii, în muzică etc.

Privește mai jos un astfel de tablou, realizat de pictorul român Nicolae Tonitza.

Case sub zăpadă, de Nicolae Tonitza

1. Spune cel puțin trei cuvinte care îți vin în minte atunci când privești pictura *Case sub zăpadă*.
2. Uită-te la forme. De ce crezi că nu se văd clar contururile caselor, ale trunchiurilor copacilor?
3. Ce poți spune despre culori?
4. Ce simți când privești tabloul?
5. De ce îți amintește acest tablou?
6. Ce ți se pare special în pictură?
7. Realizează un desen sau o pictură despre iarnă. Folosește linii, puncte, pete de culoare. Poți alege să desenezi un loc preferat, un joc de iarnă, o zi anume care ți-a rămas în minte sau o scenă dintr-o poveste de iarnă.

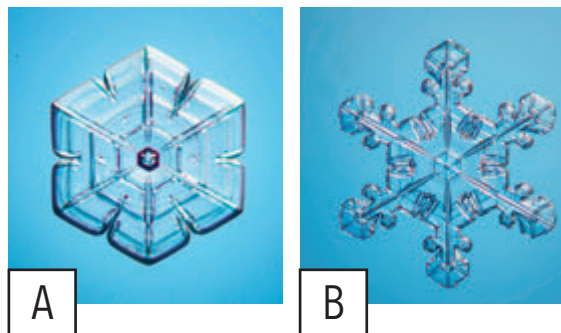
Ninge

Te-ai uitat vreodată cu lupa la fulgii de zăpadă? Ai observat că sunt formați din picături de apă înghețată și că au forme diferite (fig. A, B)?

Privește desenele C și D. Ce observi?

Poți crea fulgi repetând combinații de linii mari (verticale, orizontale, oblice) și foarte multe linii mici, așezate în aceeași poziție, de o parte și de alta a liniilor mari.

Fulgii de zăpadă fotografiați la microscop

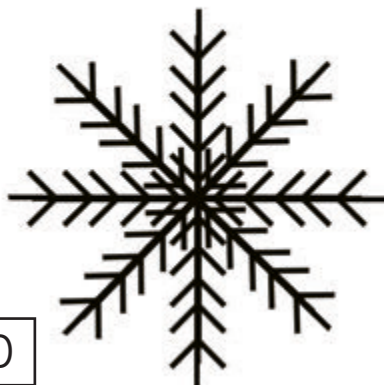
1. Creează cel puțin două forme diferite ale unui fulg de nea.

2. Realizează un desen așa cum te inspiră poezia *Flori de gheață*, de Nicolae Tache:

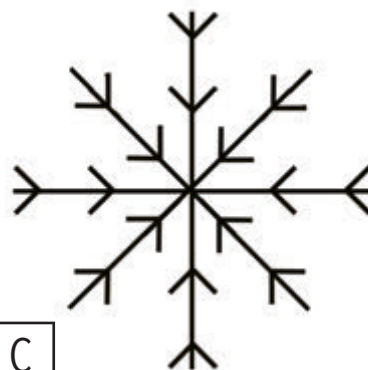
*Flori de gheață,
Flori de vis,
Voi intrați
Prin geam închis.*

*Iar când noaptea
Lungă trece,
Vă mai văd
Pe sticla rece.*

*Până când
Raza de soare
Vă transformă-n
Lăcrămioare.*

D

C

4. Iarna pe uliță

Omul de zăpadă

Oare la ce se gândește un om de zăpadă atunci când ninge? Dar când e soare?

Orice om de zăpadă are o poveste, care poate fi spusă prin desen, pictură sau printr-un colaj, adică un tablou obținut prin lipire de materiale, cu scopul de a obține un rezultat special.

Te invităm să spui povestea omului tău de zăpadă printr-un altfel de colaj (fig. A). De ce altfel? Privește exemplele date mai jos și descoperă singur. Gândește-te la felul în care arătau oamenii de zăpadă pe care i-ai desenat sau construit până acum (fig. B). Ce diferențe observi?

Realizează un colaj cu un om de zăpadă, folosind ruperea liberă și lipirea.

Omul de zăpadă

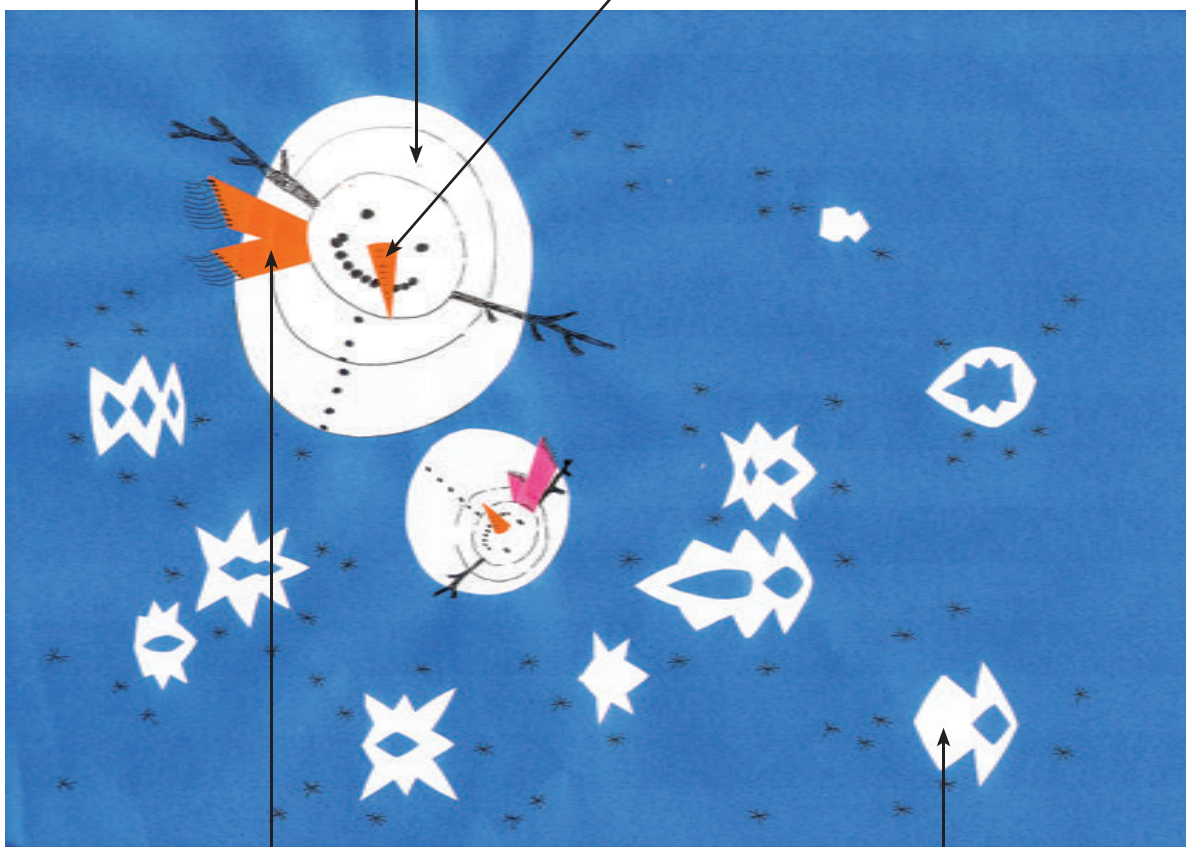

Imaginează-ți că ești un fulg de zăpadă. Te-ai desprins dintr-un nor și te îndrepti către pământ, unde te așteaptă, cu drag, oameni de zăpadă.

Îi privești de sus. Și ei te privesc. Cum îi vezi?

Descoperă ce materiale și ce tehnici ar trebui să folosești pentru a realiza un astfel de colaj.

- trei cercuri de hârtie albă, de dimensiuni diferite; se desenează cercurile cu creionul pe hârtie și se decupează după contur;
- triunghi ascuțit, din hârtie oranji; se obține din resturi de hârtie, prin tăiere liberă;

- două fâșii de hârtie colorată, tăiate oblic la unul dintre capete și lipite prin suprapunere la celălalt capăt;

- resturi de hârtie albă, care se pliază în două sau în patru și care se decupează pe margini și în mijloc, la întâmplare.

Realizează un colaj în care să ai un om de zăpadă văzut de sus.

4. Iarna pe uliță

Obiceiuri de iarnă

Anotimpul iarna este frumos și pentru că aduce cu el o mulțime de sărbători și de obiceiuri. În zona în care locuiești tu, cum se petrece ultima săptămână din luna decembrie? Obișnuiești să împodobești bradul? Ce fel de podoabe folosești?

A

B

Privește brazii împodobiți din figurile **A** și **B**. Spune cel puțin o asemănare și o deosebire dintre ei. Ce avantaje crezi că sunt atunci când ne realizăm singuri podoabele pentru brad? Cum ne simțim?

În cele ce urmează găsești pașii pe care poți să-i faci pentru a confecționa una dintre cele mai simple podoabe de brad.

Materiale necesare
tuburi de hârtie igienică,
tempera, pensulă, foarfecă, lipici

Obiceiuri de iarnă

1

Pasul 1. Pictează pe exterior tuburile de carton, apoi lasă-le câteva minute să se usuce.

2

Pasul 2. Preseză ușor tubul, astfel încât să obții o formă alungită (capătul să semene cu un ochi); taie cu foarfeca fâșii, astfel încât să obții petale, ca în imaginea de mai sus.

3

Pasul 3. Dă cu lipici pe o porțiune mică pe unul dintre capetele petalelor și lipește-le între ele, ca în imaginea de mai sus. Le poți fixa mai bine folosind agrafe de birou, până se usucă lipiciul.

4

Pasul 4. Pictează petalele și în interior. Lasă-le la uscat.

Gata!

Câte flori ai reușit să realizezi din tuburile pe care le-ai avut?

Florile pot fi agățate în brad, introducând creanga printr-una dintre petale, sau le poți atârna folosind panglici colorate.

Realizează-ți singur podoabele pentru pomul de iarnă. Folosește și materiale reciclabile.

4. Iarna pe uliță

Obiceiuri de iarnă

O altă podoabă de iarnă poate avea forma unui mic brad. Mai jos vei vedea cum poți transforma pagini din ziare și reviste vechi în podoabe ECO.

Pasul 2. Suprapune figurile decupate și îndoiaie-le pe jumătate, pe verticală. Capsează-le la mijloc, de-a lungul îndoiturii.

Pasul 3. Desfă o agrafă de birou, astfel încât să aibă forma literei S. Agrafa se introduce prin toate straturile de ziar, în vârful bradului.

Pasul 4. Desparte straturile de ziar, ca în imaginea de mai sus.

Gata! Podoaba poate fi agățată în brad.

Materiale necesare

ziare sau reviste vechi,
foarfecă, capsator, agrafe de birou

Pasul 1. Desenează pe o pagină de ziar conturul unui brad (poți alege dintre exemplele de alături). Decupează după același contur mai mulți brazi (poți suprapune mai multe pagini de ziar, astfel încât să decupezi mai multe figuri deodată). Cu cât ai mai mulți brazi decupați, cu atât podoaba va fi mai bogată.

Obiceiuri de iarnă

Ce știi despre obiceiul de a merge cu steaua?

Dar cu capra? Despre plugușor și despre sorcovă ce știi? De ce crezi că merg colindătorii din casă în casă?

Cu ce sunt răsplătiți de gazdele pe care le colindă? De ce?

Amintește-ți versurile de la Sorcovă, așa cum se cântă în localitatea ta. Spune dacă există vreo deosebire față de versurile de mai jos:

*Sorcova, vesela,
Să trăiți, să-mbătrâniți,
Ca un măr, ca un păr,
Ca un fir de trandafir,
Tare ca piatra,
lute ca săgeata,
Tare ca fierul,
lute ca oțelul.
La anul și la mulți ani!*

1. Desenează un obicei de iarnă din zona ta. Folosește punctul, linia și pata de culoare.
2. Construiește-ți o sorcovă, folosind materialele pe care le ai la îndemână.

Evaluare

Gândește-te la lucrurile pe care le-ai învățat până acum. Completează pe o coală albă sau în jurnalul tău de învățare răspunsul la întrebările de mai jos.

1. Ai respectat de fiecare dată subiectul?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

2. Ai reușit să comunici ceva prin ceea ce ai creat?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

3. Lucrările tale sunt terminate?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

4. Ai lucrat îngrijit?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

5. Ai fost original?

În mică măsură

Moderat

În mare măsură

5. Inimă verde

Subiecte aplicative:

Piatră
Lemn
Plastic

În această unitate îți vei aminti:

- cum să combini materiale diferite și tehnici de lucru învățate, pentru a crea obiecte utile și frumoase.

Vei descoperi:

- cum să transformi materialele din natură și nu numai în obiecte de decor;
- că lucrurile mici pot produce schimbări mari.

Competențe:
2.1; 2.3;
2.4; 2.5

5. Inimă verde

Piatră

La tot pasul, în natură, întâlnim pietre. De câte ori le-ai privit cu atenție? Ce poți spune despre formele lor?

Dar despre culorile pe care le au?

Cu cât forma sau culoarea unei pietre este mai rară, cu atât este mai valoroasă. Astfel de pietre se numesc prețioase sau semiprețioase și sunt folosite ca bijuterii.

Dar nu toate pietrele naturale sunt atât de apreciate.

Pe cele simple, fără străluciri și forme speciale, la ce le folosim?

Privește cu atenție fig. **A**, **B** și **C**. Spune ce observi la pietrele din exemplul dat: formă, mărime, culoare. În ce au fost transformate? Ce materiale s-au folosit?

A

- tempera sau guașe, pensulă

B

- ac pentru broșă, lipici universal

- magnet, lipici universal

C

1. Adună câteva pietre care îți atrag atenția, pe drumul pe care îl faci până la școală. Curăță-le cu apă și săpun și transformă-le în mici daruri pentru cei dragi: magneti de frigider, broșe etc.
2. Scrie în jurnalul de învățare o listă cu persoane care ar primi cu bucurie un astfel de obiect creat de tine. Scrie și o listă cu zilele speciale în care ai putea face astfel de daruri.

Lemn

Ca și piatra, lemnul este un material din natură, pe care îl întâlnim pretutindeni și pe care îl putem transforma în obiecte folositoare și frumoase.

Privește fotografiile de pe această pagină. Spune ce obiecte observi. Cum crezi că au fost realizate? La ce folosesc?

B

Privește suporturile de flori din imaginile C și D. Când crezi că au fost tăiate crengile: când copacul era verde sau când crengile erau uscate?

Dacă ai fi fost în locul celui care a făcut obiectul, cum ai fi procedat? Explică.

1. Scrie în jurnalul de învățare o listă cu cel puțin cinci obiecte făcute din lemn.
2. Pictează o crenguță uscată și transform-o într-un obiect de decor pentru camera ta.

5. Inimă verde

Plastic

Plasticul este un material care nu se distruge singur în natură. Din cauză că se produc foarte multe ambalaje din plastic (sticle, pungi etc.), natura este în pericol să se sufoce! Prin urmare, ar trebui să ducem la **reciclat** ambalajele folosite, iar atunci când putem, să **refolosim** obiectele. Iată cum poți refolosi o sticlă din plastic, transformând-o într-o floare!

Varianta 1.

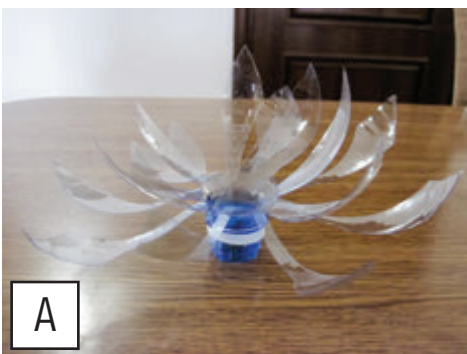
Materiale necesare
sticle din plastic,
foarfecă, cutter, acuarele

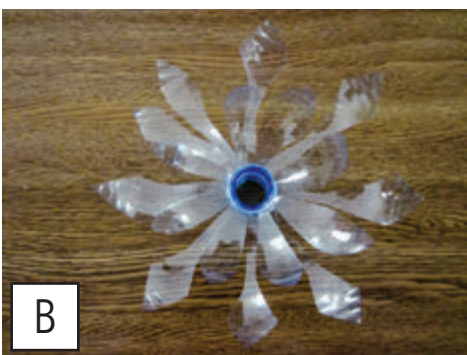
Se începe prin a tăia partea superioară a sticlei din plastic. După ce ai netezit marginea *pâlniei* obținute, începi să tai fâșii sub formă de petale folosindu-ți imaginația.

Petalele obținute se îndoaie în exterior, ca în imaginile **A**, **B** și **C**. Gata!

Poți folosi partea inferioară a sticlei (baza) pentru a realiza un alt model de flori, prezentat pe pagina alăturată.

A

B

C

Realizează două flori dintr-o sticlă din plastic. Pentru una dintre ele vei folosi partea superioară a sticlei, iar pentru cealaltă, partea inferioară (vezi pagina 45).

Plastic

Varianta 2.

4a

Pasul 4. Floarea poate fi decorată cu diferite accesorii sau poate fi pictată.

1

Pasul 1. Se decupează sticla din plastic pe linia delimitatoare de la bază.

2

Pasul 2. Se crestează cu foarfecă în dreptul fiecărui șanț, până la bază.

3a

3b

Pasul 3. Din fâșiile obținute, se pliază colțurile către interior și se obțin vârfuri (petale de flori).

4b

Recapitulare

Amintește-ți toate lucrurile învățate în acest semestru la *Arte vizuale și abilități practice*. Ca să-ți fie mai ușor, privește produsele de mai jos și formulează răspunsuri la întrebările date.

Unde observi folosirea acuarelelor?

Ce materiale au fost folosite pentru jocul din fig. A?

Cum a fost realizată lucrarea din fig. B?

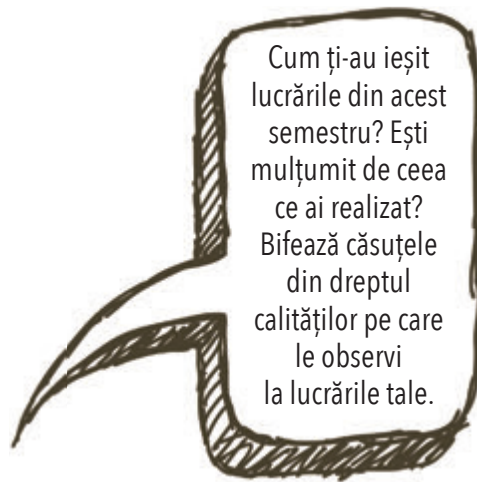

Cum a fost realizată lucrarea din fig. C?

Ce titluri pot avea lucrările?

În ce scop pot fi folosite?

Evaluare

Cum ți-au ieșit lucrările din acest semestru? Ești mulțumit de ceea ce ai realizat? Bifează căsuțele din dreptul calităților pe care le observi la lucrările tale.

Cum este fiecare lucrare a ta?

Creativă

(unică, bogată în detalii, interesantă)

Îngrijită

(curată, realizată cu atenție)

Colorată

(armonioasă, echilibrată, transmite un mesaj)

Finalizată

(fără goluri, respectă cerința)

*Amintește-ți luna septembrie, când am început împreună călătoria printre idei, forme și culori.
Cum te simți după ce ai învățat să faci atâtea lucruri?*

Cuprins

1. Cuvinte și numere dragi

Materiale și instrumente	8
Oamenii comunică	10
Litere și cifre	12
Evaluare	14

2. Acasă

Familia mea	16
Casa mea	18
Locul unde mă joc	20
Evaluare	22

3. Curcubeu

Povești despre curcubeu	24
Cu umbrela prin ploaie	28
Curcubeul nostru	29
Evaluare	30

4. Iarna pe uliță

Ninge	32
Omul de zăpadă	34
Obiceiuri de iarnă	36
Evaluare	40

5. Inimă verde

Piatră	42
Lemn	43
Plastic	44
Recapitulare	46
Evaluare	47